

parlamenttől és vissza kell vonulnia a politikai izgalmtól.

Kossuthot ez idő alatt csak Apponyi helyettesítheti. De Apponyi senki előtt sem csinál titkot abból, hogy azokat a tapasztalásokat, melyeket — főként a katonai kérdésekben — mint miniszter tett, nem képes elfelejteni Apponyi erélye és szívóssága, a katonai követelések terén husz éven át törhetetlen volt, mert husz éven át a kisebbséghez tartozott. Észméivel, agitációival, érveivel és páratlan szónoki tehetségeivel oly hatást tudott gyakorolni az országra, hogy az ő politikai irányának a nemzet többséget adott. És mint miniszter, egy parlamenti többséggel a háta mögött, éppen úgy nem tudott keresztül vinni semmit, mint ellenzéki kisebbség korában. Apponyinak tehát ma nincs lelkiismerete ahhoz, hogy katonai kérdésekben egy új nemzeti ellenállásba menjen bele. Apponyi tehát semmiféle obstrukcióba nem fog bele menni. S nélküle természetesen azok sem, akik az ő szavára hallgatnak a függetlenségi párton.

A Kossuth-Apponyi vezérlete alatt álló függetlenségi párton tehát találkozhatnak talán egyesek, akik kirughatnak a hámból, de hogy maga a párt, a maga egészében nemcsak obstrukcióba nem fog belemenni, hanem el fogja itélni azt, — azt egészen biztosra lehet venni.

Ami a Justh Gyula vezérlete alatt álló függetlenségi pártot illeti, ez kimondta ugyan a *junktímot* a véderőreform és az általános, egyenlő és titkos szavazaton alapuló választói reform között és szövetségre is lépett a *nemzetközi szociáldemokrata párttal*, mely mint szövetséges társ elvárja a Justh-párttól az obstrukciót, — de hogy ez a párt a maga egészében, vagy még kétharmad részében is kapható és fegyelmezhető lesz-e arra, hogy parlamenti taktikáját a nemzetközi szociáldemokraták akarata és ízlése szerint intézze? — ez nagyon kétséges.

Bizonyos azonban, hogy a Justh-pártban, — éppen a nemzetköziesekkel való szövetkezés miatt, a benső bomlási folyamat épenséggel nincs befejezve; és bizonyos, hogy a Justh-párti magyar választókerületek hangulata épenséggel nem kedvező a szociálistákkal kötött szövetség további fentartására nézve. És éppen ezek a körülmények kényszerítették a Justh-párti sájtót arra, hogy az ellenzéki pártok „együtt mű-

ködését“ kérje a katonai javaslatok ellen, ami már magában véve is *letérés arról az útról*, melyen a Justh-párt megindult. Mert *vagy van junktim* a választói reformmal és szövetkezés a szociálistákkal, *vagy nincsen*. Ha junktim és szövetség van, akkor ennek semmi köze ahoz, hogy mit tartalmaznak a katonai javaslatok. Akkor: obstrukció sans frase! És akkor nincs szükség „együtt működésre“.

Ha pedig a Justh-párt mégis együtt működést kér és ajánl föl a maga részéről, a katonai javaslatok ellen, szakszerű katonai szempontok és nemzeti követelések alapján, — akkor mire kell a junktim a választói reformmal?

Mindezekből kiviláglik, hogy a Justh-párt állásfoglalása *beleg s ép ezért ingadozó*. Tehát sem nem komoly, sem nem veszedelmes.

Itt van még a maroknyi néppárt, melynek minden vezére és alvezére *aulikus*, tehát óvakodik attól, hogy magát a *katonai kérdések* terén kompromittálja. De hogy a néppárt a maga kisedő játékaira nézve *hasznót* akar huzni a véderő vitából, az bizonyos és hogy tehát, ahogy csak tudja, nehezíteni fogja a kormány helyzetét, az is valószínű. — És nem lehet csupán véletlenségnek tartani, hogy a néppárt egyik vezére *Molnár* apát, éppen a véderő javaslatok betervezése előtti napon tett parlamenti indítványt a katolikus autonómia ügyében. Miután azonban köztudomásu, hogy a kormány programjában benne van a *katolikus autonómia megvalósítása*, tehát a néppárt magatartásában, a véderőjavaslatokkal szemben semmiféle nagyobb bajtól nem lehet tartani.

Hátha vannak még a pártonkivüliek, ugy a hatvanhetesek, mint a negyvennyolcasok.

A hatvanhetes pártonkivüliekről tudjuk, hogy azokat semmi egyéb nem választja el a kormánypárttól, csak az az egy körülmény, hogy *Andrássy gróf* nem lépett be a nemzeti munkapártba. De a hatvanhetes pártonkivüliek közt is éppen a legkiválóbbak és a legnagyobb nevék azok, akiket talán még ez a körülmény sem tarthat vissza attól, hogy a véderő javaslatok érdekében *már legközelebb be ne lépjenek a nemzeti munkapártba*.

Ami pedig magát *Andrássy Gyula* grófort illeti, aki a magyar századnyelv miatt vált meg

belügyi tárcájától, ő kötelezve érzi magát, hogy ezt az álláspontját a kormány javaslataival szemben is föntartsa, de: *c' est tout*. És ha a véderőjavaslatok törvényekké lesznek, ezzel az utolsó válaszfal is le fog dőlni, mely utjába áll annak, hogy *Andrássy Gyula gróf is véget vessen pártonkivüli állásának*. A negyvennyolcas pártonkivüliekről pedig elég annyit mondani, hogy álláspontukból folyólag inkább lehet az ő állandó távollétükre következtetni, mint arra, hogy ők éppen obstrukciós hajlamaiknál fogva lettek — „*pártonkivüliek*“.

Nagyban és egészben így áll az ellenzéki pártok „hangulata“, ami más szavakkal azt jelenti, amit minden ellenzéki párt keserűen érez és konstatálni kénytelen, hogy: „*az országban nincs ellenzéki hangulat*“.

Négyszáz városatyát Szegednek!

— Nagobb lesz a törvényhatósági bizottság. —

(*Saját tudósítónktól.*) A törvényhatóságokról intézkedő 1886-ik évi huszonegyedik törvénycikk életbeléptetése után Szeged törvényhatósági bizottsági tagjainak számát a lakosság akkori számához képest kétszáznyolcvannégyben állapították meg. Több mint két évtized telt el azóta és a lakosság száma is csaknem megkétszereződött. Mind ennek ellenére a lakosság érdekeit képviselő törvényhatósági bizottság tagjainak száma ma is akkora csak, mint 1886-ban volt.

Az említett törvény utolsó bekezdése világosan s imperatíve kimondja, hogy a bizottsági tagok számát az általános népszámlálás eredményéhez képest újra meg kell állapítani. Hogy a bizottsági tagok száma mennyiben állapítandó meg abban a tekintetben is határozott rendelkezést és utmutatást tartalmazó törvény, mely szerint a bizottsági tagok számát a törvényhatóság lakosainak száma szabályozza és pedig olyképen, hogy vármegyében minden ötszáz, törvényhatósági joggal fölruházott városokban pedig minden kétszázötven lakos után egy bizottsági tagot választhatnak. Nehogy azonban egy-egy törvényhatósági bizottság tagjainak száma a lakosság rohamos szaporodásánál és így nagy számánál fogva túl magasra növekedjék és ezáltal a tárgyalás lassu és nehézkes legyen, kimondja a törvény, hogy a legtöbb adót fizető és választott tagok összes száma a vármegyékben százhusznál kevesebb és hatszáznál több, törvényhatósági joggal fölruházott városokban pedig negyvennyolcnál kevesebb és négyszáznál több nem lehet.

A törvény imperatív rendelkezése szerint a törvényhatósági bizottságnak is kötelessége aziránt intézkedni, hogy Szeged város lakossága a törvény rendelkezésének és a lakosság számarányának megfelelően legyen képviselve. A mult 1910. év folyamán meg-ejtett általános népszámlálás eredményéhez képest a bizottsági tagok számát föltétlenül föl kell emelni, mert százhuszezernél több lakos után a törvény rendelkezésének megfelelően, — hogy tudniillik minden kétszázötven lakos után egy bizottsági tagot kell választani négyszáztizenkét, illetve, miután a bizottsági tagok száma a négyszázat meg nem haladhatja, *négyszáz tagból kellene állni a törvényhatósági bizottságnak*.

Tóth Imre dr ezeknek az indokoknak az alapján most indítványt nyújtott be a törvényhatósági bizottsághoz, amelyben a következőket javasolja:

Méltóztassék határozatilag kimondani, hogy a *törvényhatósági bizottság tagjainak számát az 1910. év folyamán meg-ejtett népszámlálás eredményéhez képest négyszázra főlemeli*, méltóztassék továbbá kimondani azt is, hogy azon eddig követett gyakorlatot, mely szerint az első kerület harminchat, a második kerület husz, a harmadik kerület huszonnégy, a negyedik kerület tiz, az ötödik kerület tizenkettő,

— Nincs, kérem alássan.

— Nini! Mi történt ezzel az emberrel, tűnődtem rajta. És megpróbáltam a régi bogarához nyulni.

— Hát a koronával mi van?

— Milyen koronával?

— Hát acári koronával.

Czapik szabónak lebukott a feje a mellére és szeliden, fájdalmasan elmosolyodott.

— Oh! . . . Istenem! . . . — és erőtllenül legyintett a kezével. — Bolondság! . . .

— Hát nem készül már Oroszországba?

— Nem . . . Nem jutok el én oda soha.

— Nem? — kérdeztem, csodálkozva ezen a kijózanodáson. — Hiszen azelőtt mindig oda készült.

Ádám pedig mintha csak a kabátja gombjával diskurált volna, melyet zavartan tépdsett, lassan motyogta:

— Hetven forint csak az utiköltség . . . Most már tudom, mióta az Aranka kisasszony elment . . .

Azután mintha megbánta volna, hogy ennyit is mondott, elköszöntsépen és elsietett. Utána néztem. Megint turta a feje a földet. . . . Azután hallottam hogy a „bolond szabó“ fölakasztotta magát.

Szegény Czapik Ádám — gondoltam el sajnálkozással — az egyik bolondságából kigyógyult, a másikba belepusztult. De hiszen mindég is a „Halál“ volt a cimborája . . .

kosott, mint valaha. Aranka azóta már bizonyosan a Newski-Prospecten sétál, igazve a megigézhető rubeleket.

Ami pedig azt a szegény Capik szabót illeti, öt hetekig nem láttam. Gruberéknél ugyan még akadt volna foltozni való, de kötéllel se tudták többé munkára fogni a bolondot. Elkerülte a házat és elbujkált, ha üzentek érte. Ha fölvettem a nevét az öreg Gruber előtt, hogy mi is van hát azzal a bolond szabóval, az öreg érthetetlenül csóválta a fejét.

— Az Isten tudja, mi van vele. Amióta elment a lányom, hiszen tetszik ismerni, a művésznő . . . Azóta Ádám nem jön hozzánk. Bolond az. Tökéletesen bolond.

Már el is felejtettem a szegény ördögöt, amikor egy este belém ütődött Ádám az utcán. Nagyon el volt mélyedve, szinte turta a fejével a földet. Amikor föltekintett, akkor láttam csak, mennyire megváltozott. Sápadt volt. Már nem égett a szeme azzal a rejtelmes tüzzel, amely a tekintetéből azelőtt kivillogott. Nem is vigyorgott többé. Nagyon szomorú volt és illedelmesen megemelte a kalapját. Azután megállt és várta, hogy megszólítsam.

— Na, mi az, Ádám? Beteg?

A szabó mosolyogni akart, de elcsavartotta a szája és a szempillái is nagyon mozogódtak.

— Köszönöm kérdését — mondta halkan, értelmesen és lesütötte a szemét.

— Na, csak nincs valami baj?